

ЛІТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Горанін В. Ю. Концепція «peer-to-peer» як різновид ефективної фасилітації «ветеран – ветерану» в навчальному процесі. *Третій рівень освіти в Україні: становлення та тенденції : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції*, 17–19 листопада 2023 р., с. Світязь Шацького району Волинської області. Львів: Торунь Liha-Pres, 2023. С. 12-16.
 2. Jeremy P. Crosby. *The Civilian Life Field Manual. How to Adjust to the Civilian World after Military Service*. Dog Ear Publishing. Indianapolis. 2010. 76 p.
-

Гончарова Н. О., Харченко А. С. (Полтава, Україна)

**ПРОБЛЕМИ КОНСУЛЬТУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТРАВМИ
ВНАСЛІДОК СІМЕЙНОГО НАСИЛЬСТВА**

У тезах обґрунтовано необхідність вивчення феномена насильства, з'ясуванні причин виникнення та динаміки протікання насильницьких інцидентів, а також підбору під час консультативної взаємодії адекватних засобів профілактики, попередження та протидії насильницьким проявам. Звертається увага на те, що свідоме та ефективне протидія сімейному насильству, вибір відповідних стратегій поведінки є запорукою усунення психологічних травм та збереження психічного здоров'я особистості. Характеризуються психологічні особливості збереження та зміцнення психічного здоров'я особистості у сімейній взаємодії, здатність співвідносити власні внутрішні ресурси та запобігати виникненню психологічних травм.

Goncharova N., Kharchenko A. (Poltava, Ukraine)

**PROBLEMS OF CONSULTING PSYCHOLOGICAL TRAUMA AS A
RESULT OF DOMESTIC VIOLENCE**

The thesis substantiates the need to study the phenomenon of violence, find out the causes of the occurrence and dynamics of violent incidents, as well as the selection during consultative interaction of adequate means of prevention, prevention and countermeasures against violent manifestations. Attention is drawn to the fact that conscious and effective counteraction to family violence, the choice of appropriate behavioral strategies are the key to eliminating psychological injuries and preserving the mental health of the individual. The psychological features of preserving and strengthening the mental health of the individual in family interaction, the ability to correlate one's own internal resources and prevent the occurrence of psychological injuries are characterized.

Насильство є однією з найбільш розповсюджених форм порушення прав людини. Зазвичай, найбільше страждають від насильства жінки, діти та люди похилого віку. Найпоширенішим і найбільш складним для протидії є домашнє насильство. Насильство в сім'ї притаманне для багатьох держав,

незважаючи на їх позитивні здобутки у законодавчій, політичній, соціальній та практичній сферах. Сьогодні проблема домашнього насильства вважається однією з найрозповсюдженіших в усьому світі [1, с. 2-3].

Аналіз літератури показує, що низка зарубіжних та вітчизняних вчених плідно працюють над проблематикою психології насильства. Так, чинники ризиків сімейного насильства розглядав Деніел О'Лірі; Л. Уолкер дослідила вплив жорсткого ставлення на психологічне здоров'я жінки.

У вітчизняній науці проблематика сімейного насильства представлена окремими дослідженнями: І. А. Грабовська вивчала наслідки подружнього насильства; О. Д. Шинкаренко досліджувала синдром побитої жінки з точки зору теорії сімейних систем; Н.Г. Опухова та О.Є. Малолетняя досліджували типи жінок жертв подружнього насильства, вивчаючи їх життєві міфи. Вивчали цю проблему і деякі інші автори: Н. М. Платонова, Ю. П. Платонов, В. І. Полубінський, Н. А. Шведова та інші [3, с. 25-30].

Діяння визнається насильством лише тоді, коли воно порушує вимоги чинного законодавства і призводить чи може призводити до порушення конституційних прав і свобод члена сім'ї. Домашнє насильство може мати форму, як активних дій (нанесення побоїв, знищення майна тощо), так і бездіяльності, тобто пасивної поведінки особи, коли вона не вчиняє дій, які могла та повинна була вчинити, щоб запобігти настанню шкідливих наслідків (наприклад, ненадання допомоги члену сім'ї, який перебуває у небезпечному для життя становищі) [2, с. 18].

Насильство в сім'ї відбувається у всіх секторах суспільства, незалежно від релігії, раси, сексуальних вподобань, професійного та освітнього рівня. Особи, які чинять насильство, намагаються одержати владу та контроль над їхніми близькими партнерами. Влада набирає вигляду стратегічної образливої тактики (фізична, сексуальна, вербальна, емоційна), що забезпечує посилення контролю.

Протидія домашньому насильству – це система заходів, які спрямовані на припинення насильницьких проявів, надання допомоги та захисту постраждалій особі, відшкодування їй завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків домашнього насильства, притягнення до відповідальності кривдників та зміну їхньої поведінки [3, с. 21-30].

Отже, можна сказати, що одним із важливих заходів профілактики насильства є формування умінь і навичок розвитку і підтримки здорових міжособистісних відносин. Для цього необхідно розробляти та активно впроваджувати в практику програми, які формують навички керування своєю поведінкою, шанобливого ставлення до інших членів родини, конструктивного вирішення конфліктів, самостійного прийняття рішень. Зазначені програми мають допомагати засвоювати загальнолюдські цінності, вчитися поважати права і гідність людини, гендерну рівність, формуватися як особистість, підвищувати самоповагу і зміцнювати самооцінку.

ЛІТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Герасіна Л. М. Насильство як соціальна деструкція. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія:*

Соціальне дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. 2015. №11(48). С. 35-40.

2. Методичні рекомендації щодо організації роботи дільничних інспекторів міліції з протидії насильству в сім'ї / Укладачі: Запорожцев А. В., Брижик В. О., Мусянко О. М., Заброда Д. Г., Басиста І. В. Київ, 2010. 172 с.

3. Попередження домашнього насильства. *Навчальний посібник для консультантів «Гарячих ліній»* / Упорядники: Краснова О. В., Калашник О. А. Київ, 2016. 90 с.

Цуркан І. А. (Одеса, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ВИМУШЕНИМ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ З УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН)

У тезах викладено результати дослідження особливостей надання соціальної допомоги українцям під час війни. Проведено аналіз нормативно-правової бази надання соціальної допомоги таким особам.

Tsurkan I. A. (Odesa, Ukraine)

PECULIARITIES OF SOCIAL ASSISTANCE FOR INTERNALLY DISPLACED PERSONS FROM UKRAINE IN WARTIME (ON THE EXAMPLE OF EUROPEAN COUNTRIES)

The theses contain the results of a study of the specifics of providing social assistance to Ukrainians during the war. An analysis of the legal framework for providing social assistance to such persons was carried out.

Початок війни з Росією змусив багатьох українців мігрувати до ЄС. Для багатьох українців це був перший досвід життя за кордоном.

Європейці доброзичливо ставляться до українців, однак практика показує, що, окрім природних труднощів у спілкуванні, пов'язаних з мовним бар'єром, існує чимало випадків відсутності взаєморозуміння з обох сторін через брак знань про нормативно-правові та практичні особливості надання соціальної допомоги вимушеним переселенцям в різних європейських країнах.

Незважаючи на переваги тимчасового захисту, зокрема, надання допомоги та швидкий доступ до ринку праці, українцям доводиться долати численні перешкоди, головним чином у забезпеченні стабільного житла та працевлаштуванні, доступі до медичних послуг та подоланні мовних бар'єрів.

За даними Євростату, станом на вересень 2023 року в країнах ЄС було зареєстровано 4,1 мільйона вимушених мігрантів з України [1]. Вони користуються тимчасовим захистом відповідно до Директиви 2001/55/ЄС. Ця Директива передбачає автоматичне надання притулку в Європейському Союзі (ЄС) у разі великого і раптового напливу біженців з третіх країн. Директива набула чинності 4 березня 2022 року, невдовзі після нападу Росії